

jeg forstaaet den høitærede Minister ret, staaer han væsentligt paa samme Standpunkt iaar, som Regjeringen stod paa ifjor, nemlig at, hvis der skal være Spørgsmaal om at udløse dette Forhold og forandre det Nærværende, maa man stille sig paa Frihedens Grund. Kun derved kan man komme til at gjøre en Forandring, saaledes at man giver Noget til Fæstebonden. Efter disse almindelige Bemærkninger vil det vistnok være overflødig at fremhæve, hvorfor jeg ikke kan gaae ind paa uogle af de vigtigste Vædringsforslag, saaledes blandt andre ikke paa det, som den ærede Ordfører siger, at han har været saa god at stille af Hensyn til mine Udtalelser, Vædringsforslaget under Nr. 24. Thi kunde jeg gaae ind paa i Tilfælde af Vortfæstning at paalægge Godseieren betydelige Afgifter til Fordeel for Familien, saa maatte det være, hvis der virkelig skabtes en ny Udvei, hvis man samtidig indførte Frihed. Den samme Grund bevirker, at jeg ikke kan gaae ind paa Vædringsforslaget under Nr. 25. Jeg vil ikke sige, at Forslaget under Nr. 26 synes mig i Gæt og Alt fuldstændig heldigt affattet og udført; men det er dog, som ogsaa den ærede Minister antydede, en Veit, som det maastee vilde være heldigt at betrede. Mulig kunde man ændre det noget, og derved i flere Henseender komme til et heldigt Resultat. — Dette er de væsentligste Spørgsmaal, som have nogen Interesse. Jeg skal endnu bemærke, at Udvalgets Fleertal vil gaae videre med Hensyn til den Ret, der i Loven af 19de Februar 1861 blev givne til visse Enker. Jeg seer jo nok de Grunde, der i visse Henseender kunde gjøre det usseligt; men jeg skal ikke unblade at minde om den Betragtning, som vistnok gjorde sig gjældende, da man affattede Loven af 1861, under Hensyn til hvilken man blandt Andet ikke vilde gaae til alle Enker. Det var jo den store Mislighed, der klæber ved Fæsteforholdet, at det i saa høi Grad opfordrer til Ægteffab mellem Folk i ulige Alder, ikke alene Ægteffab mellem unge Enker, der sidde ved Gaardene, og ældre Mænd, men ogsaa lidt mellem gamle Mænd og unge Piger, idet det Hensyn gjør sig gjældende, at disse saa kunne blive ved Gaarden. Jeg

troer, at det var en af Grundene til, at man ikke vilde gaae videre, saa at man ikke medtog alle Enker, at man ikke yderligere vilde opmuntre dertil. Men jeg skal her blot nævne denne Grund til Overveielse. Som jeg oftere har udtalt, troer jeg, at der var noget Urigtigt i, hvor uheldigt det end kan være for den 10de Gaards Familie, at man vilde tage denne Bestemmelse, uden i andre Henseender at fremme Overgang til Selveiendom. Dette var een Grund, og en anden Grund var det, at der var en almindelig Overenskomst i 1861, saa at man vanskeligt vilde kunne tage det bort, uden at man forrykkede det Forhold, som da blev etableret, og uden at gjøre sig skyldig i nogen Uret mod den ene Part.

Formanden: Ærede Talere erindres om, at naar nuværende Medlemmer af Landssthinget nævnes her under Forhandlingen, er det Skik og Brug, i Lighed med hvad der med Hensyn til Thingets egne Medlemmer er paabudt, at de omtales ved deres Valgkreds og ikke ved deres Navn, forsaavidt de omtales som Medlemmer af det andet Thing og ikke i anden offentlig Egenkab.

Chr. Pedersen: Det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, begyndte sit Foredrag med atter og atter at nævne Frihed og Frigjørelse, og han talte om, at det burde være det Ledende ved de Forhandlinger, der her fandt Sted; men det var slet ikke Tilfældet efter hans Betragtninger. Men naar man saa horte efter, hvad det ærede Medlem egentlig vilde, og man tænkte sig disse hans Theorier udførte i Praxis, skulde det altsaa være det, at nu var der skabt Frihed for Jorden og Frihed for Brugereren. Ja, der er saa vist Frihed for Jorden til den ene Side, nemlig for Godseieren, men for Brugereren er der slet ikke Frihed; thi hvad er det egentlige Princip, som den høitærede Indenrigsminister holder paa, og som ogsaa det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) holder paa? Det er netop det, at med det Samme vi skulle have Fæstebæsenet løst, fordres der, at ogsaa Godsherren skal have Ret til i videste